

**NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM
NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TP HỒ CHÍ MINH
CÔNG TY ĐẦU TƯ XUẤT BẢN – THIẾT BỊ GIÁO DỤC VIỆT NAM**

**TÀI LIỆU BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN
SỬ DỤNG SÁCH GIÁO KHOA
ÂM NHẠC 7
CÁNH DIỀU**

HÀ NỘI – 2022

NỘI DUNG

	Trang
Phần thứ nhất. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG	3
1. Giới thiệu về Chương trình môn Âm nhạc lớp 7	3
1.1. Mục tiêu	3
1.2. Yêu cầu cần đạt	3
1.3. Nội dung cụ thể và yêu cầu cần đạt ở lớp 7	4
1.4. Phương pháp giáo dục.	6
2. Giới thiệu về sách giáo khoa Âm nhạc 7	6
2.1. Nhóm tác giả	6
2.2. Quan điểm tiếp cận (biên soạn)	7
2.3. Cấu trúc sách	7
2.4. Nội dung sách	8
2.5. Hình thức và cách trình bày của sách	9
2.6. Một số điểm mới của sách	9
2.7. Phân phối chương trình và dự kiến kế hoạch dạy học	10
3. Tài liệu hỗ trợ	13
Phần thứ hai. BÀI SOẠN MINH HOẠ	14
Chủ đề 1: CHÀO NĂM HỌC MỚI	14
Phần thứ ba. THỰC HÀNH MỘT SỐ NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC	20
1. Hát kết hợp gõ đệm bằng nhạc cụ gõ và động tác cơ thể	20
2. Đọc nhạc	21
3. Nhạc cụ (hoà tấu)	21
4. Nghe nhạc	21
5. Lí thuyết âm nhạc	21
6. Thường thức âm nhạc	22
7. Trải nghiệm và khám phá	22

Phần thứ nhất
NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG

1. Giới thiệu về Chương trình môn Âm nhạc lớp 7

1.1. Mục tiêu

Chương trình môn Âm nhạc lớp 7 giúp học sinh (HS) phát triển năng lực âm nhạc dựa trên nền tảng kiến thức âm nhạc phổ thông và các hoạt động trải nghiệm, khám phá nghệ thuật âm nhạc; nuôi dưỡng cảm xúc thẩm mỹ và tình yêu âm nhạc; tiếp tục hình thành một số kỹ năng âm nhạc cơ bản, phát huy tiềm năng hoạt động âm nhạc; nhận thức được sự đa dạng của thế giới âm nhạc và mối liên hệ giữa âm nhạc với văn hoá, lịch sử, xã hội cùng các loại hình nghệ thuật khác, hình thành ý thức bảo vệ và phổ biến các giá trị âm nhạc truyền thống; góp phần phát triển những phẩm chất chủ yếu và năng lực chung đã được hình thành từ các lớp dưới.

1.2. Yêu cầu cần đạt

Yêu cầu cần đạt về phẩm chất chủ yếu và năng lực chung

Chương trình môn Âm nhạc góp phần hình thành và phát triển ở HS các phẩm chất chủ yếu (yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm) và các năng lực chung (tự chủ và tự học, giao tiếp và hợp tác, giải quyết vấn đề và sáng tạo) theo các mức độ phù hợp với môn học, cấp học đã được quy định tại Chương trình tổng thể.

Yêu cầu cần đạt về năng lực đặc thù ở cấp trung học cơ sở

Thành phần năng lực	Biểu hiện năng lực của HS
<i>Thể hiện âm nhạc</i>	– Biết hát một mình và hát cùng người khác, thể hiện đúng giai điệu và lời ca, diễn tả được sắc thái và tình cảm của bài hát, biết hát bè đơn giản. – Đọc nhạc đúng tên nốt, cao độ và trường độ, thể hiện được tính chất âm nhạc; biết đánh nhịp một số loại nhịp. – Biết chơi nhạc cụ một mình và cùng người khác, thể hiện đúng tiết tấu, giai điệu và hoà âm đơn giản.
<i>Cảm thụ và hiểu biết âm nhạc</i>	– Cảm nhận được vẻ đẹp của tác phẩm âm nhạc; cảm nhận và phân biệt được các phương tiện diễn tả của âm nhạc; nhận thức được sự đa dạng của thế giới âm nhạc và mối liên hệ giữa âm nhạc với văn hoá, lịch sử, xã hội cùng các loại hình nghệ thuật khác. – Vận động cơ thể phù hợp với nhịp điệu và tính chất âm nhạc; biết chia sẻ cảm xúc âm nhạc với người khác. – Nhận biết được câu, đoạn trong bài hát, bản nhạc có hình thức rõ ràng. – Biết nhận xét và đánh giá kỹ năng thể hiện âm nhạc.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc	– Mô phỏng, tái hiện được một số âm thanh quen thuộc trong cuộc sống; biết lặp lại có thay đổi mẫu tiết tấu hoặc giai điệu theo hướng dẫn của giáo viên (GV). – Biết làm dụng cụ học tập đơn giản; biết tưởng tượng khi nghe nhạc không lời. – Có ý thức bảo vệ và phổ biến các giá trị âm nhạc truyền thống; biết chia sẻ kiến thức âm nhạc với người khác, nhận ra khả năng âm nhạc của bản thân, bước đầu định hình thị hiếu âm nhạc; biết dàn dựng và biểu diễn các tiết mục âm nhạc với hình thức phù hợp.
-------------------------------------	---

1.3. Nội dung cụ thể và yêu cầu cần đạt ở lớp 7

Nội dung	Yêu cầu cần đạt
Hát Bài hát tuổi HS (12 – 13 tuổi), dân ca Việt Nam và bài hát nước ngoài. Các bài hát có nội dung, âm vực phù hợp với độ tuổi; đa dạng về loại nhịp và tính chất âm nhạc. Một số bài có 2 bè đơn giản.	– Hát đúng cao độ, trường độ, sắc thái. – Hát rõ lời và thuộc lời; biết chủ động lấy hơi; duy trì được tốc độ ổn định. – Biết hát đơn ca, song ca; hát tốp ca, đồng ca với 2 bè đơn giản. – Cảm nhận được sắc thái và tình cảm của bài hát; biết điều chỉnh giọng hát để tạo nên sự hài hoà. – Nêu được tên bài hát, tên tác giả và nội dung của bài hát. – Nhận biết được câu, đoạn trong bài hát có hình thức rõ ràng. – Biết nhận xét về việc trình diễn bài hát của bản thân hoặc người khác. – Biết hát kết hợp gõ đệm, vận động hoặc đánh nhịp. – Biết biểu diễn bài hát ở trong và ngoài nhà trường với hình thức phù hợp.
Nghe nhạc Nghe một số bản nhạc có lời và không lời phù hợp với độ tuổi.	– Biết lắng nghe và biểu lộ cảm xúc; biết vận động cơ thể hoặc gõ đệm phù hợp với nhịp điệu. – Cảm nhận được vẻ đẹp của tác phẩm âm nhạc; biết tưởng tượng khi nghe nhạc. – Nêu được tên bản nhạc và tên tác giả.
Đọc nhạc Giọng Đô trưởng. Bài luyện tập cơ bản về quãng, về tiết tấu. Các bài đọc nhạc dễ đọc, âm	– Đọc đúng cao độ gam Đô trưởng. – Đọc đúng tên nốt, cao độ và trường độ bài đọc nhạc ; thể hiện được tính chất âm nhạc. – Bước đầu cảm nhận được sự hoà quyện của âm thanh khi đọc nhạc có bè.

Nội dung	Yêu cầu cần đạt
vực phù hợp với độ tuổi. Sử dụng trường độ: tròn, trắng, trắng có chấm đôi, đen, đen có chấm đôi, móc đơn, và các dấu lặng. Một số bài có 2 bè đơn giản.	– Giải thích được ý nghĩa của các kí hiệu trong bài đọc nhạc; phân biệt được sự giống nhau hoặc khác nhau của các nét nhạc. – Biết đọc nhạc kết hợp gõ đệm hoặc đánh nhịp.
Nhạc cụ Một số bài tập tiết tấu, giai điệu và hoà âm đơn giản. Sử dụng trường độ: tròn, trắng, trắng có chấm đôi, đen, đen có chấm đôi, móc đơn, và các dấu lặng.	– Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định. – Biết điều chỉnh cường độ để tạo nên sự hài hoà; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc. – Biết chơi nhạc cụ với hình thức độc tấu và hoà tấu. – Biết kết hợp các loại nhạc cụ để hoà tấu hoặc đệm cho bài hát. – Biết biểu diễn nhạc cụ ở trong và ngoài nhà trường với hình thức phù hợp.
Lí thuyết âm nhạc – Nhịp lấy đà. – Kí hiệu để tăng trường độ nốt nhạc: dấu nối, dấu chấm đôi, dấu miên nhịp. – Một số kí hiệu, thuật ngữ về nhịp độ, cường độ và sắc thái. – Dấu nhắc lại, dấu quay lại, khung thay đổi.	– Nhận biết và thể hiện được một số kí hiệu âm nhạc thông qua thực hành. – Giải thích được ý nghĩa của một số kí hiệu và thuật ngữ âm nhạc. – Biết ghi chép bản nhạc đơn giản.
Thường thức âm nhạc – Tìm hiểu nhạc cụ : Một số nhạc cụ phổ biến của Việt Nam và nước ngoài.	– Cảm nhận và phân biệt được âm sắc của nhạc cụ. – Nêu được tên và các đặc điểm của nhạc cụ. – Nhận biết được nhạc cụ khi nghe hoặc xem biểu diễn.
– Tác giả và tác phẩm: Một số nhạc sĩ tiêu biểu của Việt Nam và thế giới.	– Nêu được đôi nét về cuộc đời và thành tựu âm nhạc của nhạc sĩ; kể tên một vài tác phẩm tiêu biểu. – Cảm nhận được vẻ đẹp của tác phẩm âm nhạc. – Biết vận dụng kiến thức đã học vào các hoạt động âm nhạc.

Nội dung	Yêu cầu cần đạt
– Thể loại âm nhạc: Một số thể loại ca khúc.	– Nêu được đặc điểm một số thể loại ca khúc. – Nhận biết được một số thể loại ca khúc. – Vận dụng một số thể loại ca khúc vào các hoạt động âm nhạc.
– Âm nhạc và đời sống: Dân ca một số vùng miền Việt Nam.	– Nhận biết được dân ca một số vùng miền Việt Nam. – Nêu được đặc điểm dân ca một số vùng miền. – Vận dụng một số bài dân ca vào các hoạt động âm nhạc.

1.4. Phương pháp giáo dục

Căn cứ vào nội dung dạy học, yêu cầu cần đạt và điều kiện thực tế, GV vận dụng linh hoạt các hoạt động dạy học âm nhạc đặc thù (nghe, đọc, tái hiện, phản ứng, trình diễn, phân tích, đánh giá, ứng dụng, sáng tạo) cho phù hợp và hiệu quả; sử dụng những nhạc cụ có cao độ chuẩn để giúp HS phát triển kỹ năng nghe và hát đúng nhạc; hướng dẫn HS hoà tấu hoặc đệm cho bài hát, bản nhạc bằng cách kết hợp giữa các loại nhạc cụ và động tác cơ thể (vỗ tay, giậm chân, búng ngón tay,...).

Ở cấp trung học cơ sở tập trung phát triển các kỹ năng âm nhạc cơ bản; lựa chọn các hoạt động học tập phù hợp với hứng thú và nhận thức của HS: nghe nhạc, vận động, đánh giá, phân tích, ứng dụng, sáng tạo,...; thường xuyên củng cố và vận dụng những kiến thức, kỹ năng đã học. HS cần được tiếp cận âm thanh trước khi học kí hiệu âm nhạc, tiếp cận lí thuyết thông qua trải nghiệm thực hành.

2. Giới thiệu về SGK Âm nhạc 7

2.1. Nhóm tác giả

– Đỗ Thanh Hiền (Tổng Chủ biên kiêm Chủ biên): Thạc sĩ chuyên ngành Lí thuyết và Lịch sử âm nhạc; hội viên Hội Nhạc sĩ Việt Nam; Giảng viên chính; nguyên Trưởng bộ môn Âm nhạc Trường đại học Thủ đô Hà Nội; tác giả *Chương trình giáo dục phổ thông môn Âm nhạc 2018*; tác giả SGK và SGV *Âm nhạc 1, Âm nhạc 6, Âm nhạc 10* (Bộ sách Cánh Diều); tác giả nhiều giáo trình và sách nghiên cứu, tham khảo về dạy học môn Âm nhạc.

– Nguyễn Mai Anh: Thạc sĩ chuyên ngành Lí thuyết và Lịch sử âm nhạc; hội viên Hội Nhạc sĩ Việt Nam; Giảng viên chính; nguyên Trưởng Bộ môn Phân tích và Lịch sử âm nhạc, Phó trưởng Khoa Kiến thức âm nhạc – Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam; tác giả SGK và SGV *Âm nhạc 6* (Bộ sách Cánh Diều); tác giả một số giáo trình và tài liệu giảng dạy các môn *Lịch sử âm nhạc, Phân tích tác phẩm, Hình thức âm nhạc*,...

– Lại Thị Phương Thảo: Thạc sĩ biểu diễn Piano và Văn hoá học; Giảng viên Khoa Piano Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương; tác giả một số đề tài, bài báo khoa học về Phương pháp học tập Âm nhạc; Giải Khuyến Khích tài năng trẻ nghiên cứu khoa học Việt Nam (lĩnh vực Giáo dục, năm 2014); Huy chương vàng đặc biệt cho hạng mục Hát trong liên hoan *Nghệ thuật Châu Á – Thái Bình Dương* (Singapore, năm 2018).

– Vũ Ngọc Tuyên: Cử nhân Sư phạm Âm nhạc; Tổ trưởng tổ Âm nhạc – Hệ thống giáo dục Đoàn Thị Điểm; tác giả của một số đầu sách dạy học Âm nhạc được lưu hành tại Hệ thống giáo dục Đoàn Thị Điểm; tác giả nhiều học liệu hỗ trợ GV dạy học SGK Âm nhạc Cánh diều.

2.2. Quan điểm tiếp cận (biên soạn)

– Tập trung phát triển ở học sinh năng lực âm nhạc, biểu hiện của năng lực thẩm mỹ trong lĩnh vực âm nhạc thông qua nội dung giáo dục với những kiến thức cơ bản, thiết thực; chú trọng thực hành.

– Kế thừa và phát huy những ưu điểm của SGK Âm nhạc hiện hành, đồng thời tiếp thu kinh nghiệm biên soạn SGK của một số nền giáo dục tiên tiến trên thế giới.

– Thiết kế những hoạt động học tập đa dạng, với sự phong phú về nội dung và hình thức, nhằm đáp ứng nhu cầu, sở thích của HS; tạo được cảm xúc, niềm vui và hứng thú trong học tập.

– Có tính mở để phù hợp với sự đa dạng về điều kiện và khả năng học tập của HS các vùng miền.

2.3. Cấu trúc sách

SGK *Âm nhạc 7* được thiết kế theo mô hình tích hợp, lấy hệ thống chủ đề làm chỗ dựa để phát triển năng lực âm nhạc, các năng lực chung và các phẩm chất chủ yếu cho HS.

Biên soạn SGK theo chủ đề sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho việc dạy học tích hợp; giúp GV chủ động khi xây dựng hoặc điều chỉnh kế hoạch dạy học, linh hoạt khi điều chỉnh nội dung hoặc thời lượng của từng hoạt động;...

SGK *Âm nhạc 7* thực hiện đúng quy định của Chương trình GDPT 2018, được dạy và học trong 35 tuần, mỗi tuần 01 tiết, tổng thời lượng là 35 tiết.

Tên các chủ đề trong SGK và dự kiến thời lượng dạy học như sau:

Chủ đề	Dự kiến thời lượng dạy học
Chủ đề 1: Chào năm học mới	4 tiết
Chủ đề 2: Em yêu làn điệu dân ca	4 tiết
Chủ đề 3: Biết ơn thầy cô	4 tiết
Chủ đề 4: Ước mơ	4 tiết
Kiểm tra, đánh giá định kì (Học kì I)	2 tiết
Chủ đề 5: Mùa xuân	4 tiết
Chủ đề 6: Lời ru của mẹ	4 tiết
Chủ đề 7: Cội nguồn	4 tiết
Chủ đề 8: Quê hương	3 tiết
Kiểm tra, đánh giá định kì (Học kì II)	2 tiết

Ở mỗi chủ đề, các mạch nội dung được trình bày theo đúng trình tự sắp xếp trong Chương trình môn Âm nhạc 2018: hát – nghe nhạc – đọc nhạc – nhạc cụ - lí thuyết âm nhạc

– thường thức âm nhạc. Ngoài ra, ở phần cuối của mỗi chủ đề còn có các hoạt động trải nghiệm và khám phá. Việc xây dựng chủ đề thể hiện rõ nét nhất ở nội dung hát và nghe nhạc.

2.4. Nội dung sách

SGK *Âm nhạc 7* thể hiện đúng và đầy đủ các nội dung được quy định trong Chương trình môn Âm nhạc 2018 gồm: hát, nghe nhạc, đọc nhạc, nhạc cụ (thể hiện tiết tấu, thể hiện giai điệu, thể hiện hoà âm), lí thuyết âm nhạc, thường thức âm nhạc (tìm hiểu nhạc cụ, tác giả và tác phẩm, thể loại âm nhạc, âm nhạc và đời sống). Tất cả các nội dung đều bảo đảm tính cơ bản, khoa học, thiết thực và phù hợp với thực tiễn Việt Nam. Sách vừa có sự kế thừa nội dung SGK hiện hành, vừa có sự đổi mới.

a. Hát: 8 bài hát phù hợp với chủ đề.

– 5 bài hát lứa tuổi HS: *Ước mơ mùa khai trường* (Phạm Chính), *Bài học đầu tiên* (Trương Xuân Mẫn), *Điều em muốn* (Trương Quang Lục – Phượng Liên), *Lời ru của mẹ* (Vũ Trọng Tường), *Nổi trống lên các bạn ơi!* (Phạm Tuyên).

– 2 bài dân ca Việt Nam: *Đi cấy* (Dân ca Thanh Hoá), *Vui kéo lưới* (phỏng theo điệu *Lí kéo chài* dân ca Nam Bộ; đặt lời: Lại Thị Phương Thảo).

– 1 bài hát nước ngoài: *Mùa xuân* (Nhạc: Vivaldi; đặt lời: Lại Thị Phương Thảo & Nguyễn Mai Anh).

b. Nghe nhạc: 7 tác phẩm phù hợp với chủ đề.

– 5 tác phẩm nhạc có lời: *Hát chèo thuyền* (Dân ca Bắc Bộ), *Thầy cô và mái trường* (Duy Quang), *Một mùa xuân nho nhỏ* (Trần Hoàn), *Mẹ yêu con* (Nguyễn Văn Tý), *Đất nước lời ru* (Văn Thanh Nho).

– 2 tác phẩm nhạc không lời: *Chương IV – Symphony No.6* (Beethoven); *Tây Nguyên chào Mặt Trời* (Hữu Xuân).

Tất cả các tác phẩm không chỉ phù hợp với chủ đề mà còn được tích hợp với nội dung thường thức âm nhạc để góp phần giảm tải.

Đối với tác phẩm nhạc không lời, SGK chỉ in trích đoạn để phù hợp với trình độ của HS và khuôn khổ sách. Khi học tập trên lớp, các em được nghe trọn vẹn tác phẩm.

c. Đọc nhạc: 8 bài đọc nhạc (được đánh số từ 1 đến 8) đều là trích đoạn giai điệu các bài hát trong chủ đề hoặc các bài hát quen thuộc để góp phần giảm tải và phù hợp với chủ đề. Ngoài ra còn có thêm một vài bài luyện tập cơ bản về gam và quãng.

Các bài đọc nhạc có 2 bè sẽ được dạy ở những chủ đề cuối năm học. Bè 2 được soạn độc lập với Bè 1, rất đơn giản và dễ đọc: gồm 2 nét nhạc mô phỏng nhau; cao độ chủ yếu đi liên bậc; trường độ chỉ gồm các hình nốt trắng, đen, đơn.

d. Nhạc cụ: 8 bài tập tiết tấu và 8 bài hoà tấu.

Các bài tập tiết tấu sẽ ứng dụng đệm cho bài hát trong chủ đề. Bên cạnh cách chơi bằng nhạc cụ gõ, các bài tập tiết tấu còn có thể chơi bằng động tác cơ thể để đa dạng các hình thức gõ đệm, đồng thời khắc phục tình hình các trường chưa có đủ nhạc cụ cho HS.

Các bài hoà tấu có bè giai điệu chính là bài đọc nhạc trong chủ đề nên HS dễ dàng luyện tập hơn (HS đã thuộc giai điệu và làm quen với các kí hiệu khi học *Bài đọc nhạc*, sau đó mới chơi bằng nhạc cụ).

Giai điệu các bài hoà tấu rất đơn giản, có thể chơi bằng bất cứ loại nhạc cụ nào mà nhà trường có (*Chương trình 2018 có độ mở, không quy định các trường phải dạy theo đúng*

một loại nhạc cụ giai điệu nào. Nếu SGK viết riêng cho một loại nhạc cụ nào đó thì có thể phù hợp với trường này nhưng không phù hợp với trường khác).

Các bài hoà tấu được biên soạn theo hình thức hoà tấu nhạc cụ giai điệu và nhạc cụ gõ để giải quyết tình hình nhà trường không có đủ nhạc cụ giai điệu cho tất cả HS. Lúc đó HS nào không có nhạc cụ giai điệu thì gõ đệm hoặc đọc nhạc, và như vậy tất cả HS đều được tham gia vào bài học một cách tích cực.

e. Lí thuyết âm nhạc: là những kiến thức đã được quy định trong Chương trình môn Âm nhạc 2018: *Nhịp lấy đà; Kí hiệu để tăng trường độ nốt nhạc (dấu nối, dấu chấm đôi, dấu miên nhịp); Dấu nhắc lại, dấu quay lại, khung thay đổi; Một số kí hiệu, thuật ngữ về nhịp độ, sắc thái cường độ.*

Các kiến thức được trình bày ngắn gọn, giúp HS dễ dàng tiếp thu bài học.

g. Thường thức âm nhạc: tìm hiểu 4 loại nhạc cụ (kèn clarinet, sáo flute, đàn t'rung, đàn k'lông pút); giới thiệu 3 nhạc sĩ nổi tiếng của Việt Nam và thế giới (Trần Hoàn, Nguyễn Văn Tý, Beethoven); tìm hiểu một số thể loại ca khúc; tìm hiểu dân ca một số vùng miền Việt Nam.

Tất cả các kiến thức đều được trình bày ngắn gọn, súc tích để phù hợp trình độ nhận thức của HS và giúp các em dễ dàng ghi nhớ bài học.

h. Trải nghiệm và khám phá:

Bên cạnh những hoạt động học tập theo từng nội dung, SGK còn xây dựng thêm các hoạt động trải nghiệm và khám phá theo hướng học mà chơi – chơi mà học. Ví dụ: hát bè tri túc, hát theo cách riêng của mình, thể hiện tiết tấu theo sơ đồ, tự tạo ra các mẫu tiết tấu,... Các hoạt động này sẽ giúp HS vận dụng kiến thức và kĩ năng một cách sáng tạo, phát triển năng lực âm nhạc cho các em, gắn kết kiến thức của môn Âm nhạc với các môn học khác như Ngữ văn, Giáo dục công dân,...

Tuỳ theo điều kiện cụ thể, GV hoàn toàn chủ động trong việc lựa chọn hoạt động trải nghiệm nào sẽ đưa thêm vào bài dạy, hoạt động nào sẽ giao cho HS tự học, hoạt động nào sẽ dùng làm trò chơi khởi động lúc đầu giờ,...

2.5. Hình thức và cách trình bày của sách

– Sách được thiết kế theo mô hình hoạt động, nội dung mỗi chủ đề được thể hiện qua các hoạt động học tập.

– Sách được thiết kế đẹp, hấp dẫn, hiện đại, giàu tiện ích; dễ dàng sử dụng cho cả HS và GV.

– Sách đảm bảo sự hài hoà giữa kênh hình và kênh chữ. Tất cả các nội dung đều có logo riêng.

– Các hình ảnh trong sách đẹp mắt, sinh động, tạo hứng thú học tập cho HS. Các hình ảnh không chỉ để minh hoạ mà còn hỗ trợ tích cực cho các hoạt động học tập.

– Tất cả các kiến thức đều được trình bày ngắn gọn, súc tích, phù hợp với trình độ nhận thức của HS, giúp các em dễ dàng ghi nhớ bài học.

– Các câu lệnh trong sách ngắn gọn, thể hiện rõ các yêu cầu cần thực hiện, vừa thuận lợi cho hoạt động dạy – học, vừa giúp HS có thể tự học, vừa thuận tiện cho việc theo dõi, phối hợp của phụ huynh HS.

2.6. Một số điểm mới của sách

a. Định hướng phát triển phẩm chất và năng lực HS

Các nội dung và các hoạt động học tập trong tất cả các chủ đề của SGK Âm nhạc 7 đều được biên soạn, xây dựng theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực HS. Đó là các phẩm chất: yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm; các năng lực chung: tự

chủ và tự học, giao tiếp và hợp tác, giải quyết vấn đề và sáng tạo; các năng lực đặc thù: thể hiện âm nhạc, cảm thụ và hiểu biết âm nhạc, ứng dụng và sáng tạo âm nhạc.

b. Đổi mới phương pháp và hình thức tổ chức dạy học

SGK *Âm nhạc 7* lựa chọn được những nội dung hay và hấp dẫn, đảm bảo tính hệ thống của kiến thức và kỹ năng. Nội dung các bài học vừa có độ mở, vừa được tích hợp với nhau tạo điều kiện cho GV đổi mới phương pháp và hình thức tổ chức dạy học; tạo bối cảnh để HS tích cực, chủ động, sáng tạo trong học tập. Nội dung các bài học được thể hiện qua các hoạt động âm nhạc đa dạng, đáp ứng nhu cầu, sở thích của HS, tạo được niềm vui và hứng thú cho các em, khuyến khích các em tích cực, chủ động, sáng tạo trong học tập. Sách thiết kế nhiều dạng câu hỏi trong từng bài học. Các câu hỏi có tác dụng khơi gợi lòng mong muốn tìm hiểu, khám phá thế giới âm nhạc của HS.

c. Tăng cường thực hành, vận dụng kiến thức vào thực tiễn

SGK *Âm nhạc 7* lựa chọn các chất liệu, ngữ liệu, tác phẩm âm nhạc vừa có giá trị nghệ thuật, vừa gần gũi, gắn bó với cuộc sống hằng ngày của HS. Việc tích hợp các mạch nội dung trong cùng chủ đề với nhau tạo điều kiện cho HS tăng cường thực hành, vận dụng kiến thức vào thực tiễn. Ví dụ: HS được tập biểu diễn bài hát; được hướng dẫn sử dụng nhạc cụ chơi giai điệu hoặc đệm cho bài hát, bài đọc nhạc;... Các hoạt động trải nghiệm và khám phá rất đa dạng cũng giúp HS được thực hành và vận dụng kiến thức, kỹ năng thường xuyên hơn.

d. Yêu cầu về tích hợp và phân hoá được thể hiện xuyên suốt

– Tích hợp: Trong một chủ đề, giữa các mạch nội dung và các hoạt động luôn có sự gắn kết chặt chẽ với nhau. Chẳng hạn sự gắn kết giữa các nội dung hát – đọc nhạc – nhạc cụ; hoặc sự song hành, bổ sung cho nhau giữa nội dung nghe nhạc và thưởng thức âm nhạc;... Việc tích hợp như vậy vừa phát huy được năng lực của HS, vừa góp phần giảm tải cho các nội dung học tập. Không chỉ có sự tích hợp giữa các mạch nội dung của môn Âm nhạc với nhau, nhiều kiến thức trong sách còn được tích hợp với kiến thức của một số môn học khác như Ngữ văn, Địa lí, Lịch sử, Giáo dục công dân,...

– Phân hoá: Các nội dung và hoạt động học tập đều có tính mở để phù hợp với các đối tượng HS khác nhau, phù hợp với điều kiện của địa phương, đồng thời giúp GV linh hoạt hơn trong dạy học. Sách xây dựng các bối cảnh học tập rất đa dạng vừa để tạo hứng thú học tập, vừa để tất cả HS có thể tự tin tham gia các hoạt động âm nhạc (kể cả những em năng khiếu âm nhạc còn hạn chế). Ví dụ: những HS không có khả năng ca hát có thể chơi nhạc cụ, gõ đệm hoặc vận động theo nhạc,... Hệ thống câu hỏi trong sách cũng có các mức độ khó – dễ khác nhau dành cho các mức độ năng lực khác nhau.

e. Đổi mới đánh giá

Những yêu cầu về đổi mới đánh giá thể hiện trong SGK *Âm nhạc 7* thông qua hệ thống câu hỏi hoặc những yêu cầu đối với các bài luyện tập thực hành. Đó là: đánh giá phẩm chất và năng lực dựa vào những yêu cầu cần đạt; chú trọng đánh giá kỹ năng thực hành (hát, đọc nhạc, nhạc cụ,...) thông qua hình thức cá nhân, cặp, nhóm nhỏ; khuyến khích HS tự đánh giá hoặc đánh giá đồng đẳng.

2.7. Phân phối chương trình và dự kiến kế hoạch dạy học

Chủ đề 1: Chào năm học mới	
Tiết 1 (Tuần 1)	– Hát bài <i>Ước mơ mùa khai trường</i> – Nhịp lấy đà

	– Trải nghiệm và khám phá: Tạo ra 3 nét nhạc có nhịp lấy đà
Tiết 2 (Tuần 2)	– Một số thể loại ca khúc – Ôn tập bài hát <i>Ước mơ mùa khai trường</i> ; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát
Tiết 3 (Tuần 3)	– Luyện đọc gam Đô trưởng; <i>Bài đọc nhạc số 1</i> – Hoà tấu
Tiết 4 (Tuần 4)	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Ước mơ mùa khai trường</i> – Trải nghiệm và khám phá: Hát những câu có chủ đề về năm học mới với giai điệu tuỳ ý
Chủ đề 2: Em yêu làn điệu dân ca	
Tiết 1 (Tuần 5)	– Hát bài <i>Đi cấy</i> – Nghe bài dân ca <i>Hát chèo thuyền</i> – Trải nghiệm và khám phá: Tìm những câu thơ lục bát được dùng để phát triển thành lời ca của bài <i>Hát chèo thuyền</i>
Tiết 2 (Tuần 6)	– Dân ca một số vùng miền Việt Nam – Ôn tập bài hát <i>Đi cấy</i> ; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát
Tiết 3 (Tuần 7)	– Luyện đọc gam theo mẫu; <i>Bài đọc nhạc số 2</i> – Hoà tấu
Tiết 4 (Tuần 8)	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Đi cấy</i> – Trải nghiệm và khám phá: Xác định âm hưởng dân ca của một nét nhạc
(Tuần 9)	KIỂM TRA GIỮA KÌ I
Chủ đề 3: Biết ơn thầy cô	
Tiết 1 (Tuần 10)	– Hát bài <i>Bài học đầu tiên</i> – Kí hiệu để tăng trường độ nốt nhạc – Trải nghiệm và khám phá: Hát với sự thay đổi vị trí đặt dấu miến nhịp
Tiết 2 (Tuần 11)	– Kèn clarinet và sáo flute – Ôn tập bài hát <i>Bài học đầu tiên</i> ; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát – Nghe tác phẩm <i>Thầy cô và mái trường</i>
Tiết 3 (Tuần 12)	– Luyện đọc quãng theo mẫu; <i>Bài đọc nhạc số 3</i> – Hoà tấu
Tiết 4 (Tuần 13)	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Bài học đầu tiên</i> – Trải nghiệm và khám phá: Tạo ra 4 ô nhịp $\frac{3}{4}$ rồi thể hiện các ô nhịp đó
Chủ đề 4: Ước mơ	
Tiết 1 (Tuần 14)	– Hát bài <i>Điều em muốn</i>

	– Trải nghiệm và khám phá: Thể hiện mẫu tiết tấu theo sơ đồ động tác cơ thể
Tiết 2 (Tuần 15)	– Nghe Chương IV – <i>Symphony No.6 (Pastoral)</i> ; Nhạc sĩ Ludwig van Beethoven – Ôn tập bài hát <i>Điều em muốn</i> ; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát
Tiết 3 (Tuần 16)	– <i>Bài đọc nhạc số 4</i> – Hoà tấu
Tiết 4 (Tuần 17)	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Điều em muốn</i> – Trải nghiệm và khám phá: Thể hiện mẫu tiết tấu bằng một số đồ vật đã qua sử dụng
(Tuần 18)	KIỂM TRA HỌC KÌ I
Chủ đề 5: Mùa xuân	
Tiết 1 (Tuần 19)	– Hát bài <i>Mùa xuân</i> – Dấu nhắc lại, khung thay đổi, dấu quay lại – Trải nghiệm và khám phá: Sử dụng dấu nhắc lại và khung thay đổi để chép nhạc
Tiết 2 (Tuần 20)	– Nghe tác phẩm <i>Một mùa xuân nho nhỏ</i> ; Nhạc sĩ Trần Hoàn – Ôn tập bài hát <i>Mùa xuân</i> ; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát
Tiết 3 (Tuần 21)	– Luyện đọc quãng theo mẫu; <i>Bài đọc nhạc số 5</i> – Hoà tấu
Tiết 4 (Tuần 22)	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Mùa xuân</i> – Trải nghiệm và khám phá: Thể hiện bài tập tiết tấu bằng các động tác cơ thể
Chủ đề 6: Lời ru của mẹ	
Tiết 1 (Tuần 23)	– Hát bài <i>Lời ru của mẹ</i> – Trải nghiệm và khám phá: Hát theo cách riêng của mình
Tiết 2 (Tuần 24)	– Nghe tác phẩm <i>Mẹ yêu con</i> ; Nhạc sĩ Nguyễn Văn Tý – Ôn tập bài hát <i>Lời ru của mẹ</i> ; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát
Tiết 3 (Tuần 25)	– Luyện đọc gam theo mẫu; <i>Bài đọc nhạc số 6</i> – Hoà tấu
Tiết 4 (Tuần 26)	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Lời ru của mẹ</i> – Trải nghiệm và khám phá: Tạo ra 4 ô nhịp $\frac{2}{4}$ rồi thể hiện các ô nhịp đó
(Tuần 27)	KIỂM TRA GIỮA KÌ II

Chủ đề 7: Cội nguồn	
Tiết 1 (Tuần 28)	– Hát bài <i>Nỗi trống lên các bạn ơi!</i> – Nghe tác phẩm <i>Đất nước lời ru</i>
Tiết 2 (Tuần 29)	– Ôn tập bài hát <i>Nỗi trống lên các bạn ơi!</i> ; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát – Một số kí hiệu, thuật ngữ về nhịp độ, sắc thái cường độ – Trải nghiệm và khám phá: Hát với những nhịp độ khác nhau
Tiết 3 (Tuần 30)	– Luyện đọc quãng theo mẫu; <i>Bài đọc nhạc số 7</i> – Hoà tấu
Tiết 4 (Tuần 31)	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Nỗi trống lên các bạn ơi!</i> – Trải nghiệm và khám phá: Thể hiện mẫu tiết tấu bằng một số đồ vật đã qua sử dụng
Chủ đề 8: Quê hương	
Tiết 1 (Tuần 32)	– Hát bài <i>Vui kéo lưới</i> ; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát – <i>Bài đọc nhạc số 8</i>
Tiết 2 (Tuần 33)	– Hoà tấu – Nghe tác phẩm <i>Tây Nguyên chào Mặt Trời</i> – Đàn t'rung và đàn k'long pút
Tiết 3 (Tuần 34)	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Vui kéo lưới</i> – Trải nghiệm và khám phá: Hát bè tri túc; Hát theo cách riêng của mình
(Tuần 35)	KIỂM TRA HỌC KÌ II

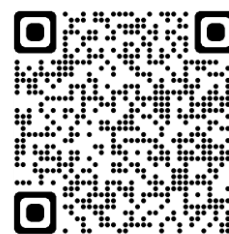
3. Tài liệu hỗ trợ

- Sách giáo viên: hướng dẫn GV lựa chọn mục tiêu, chuẩn bị phương tiện dạy học và cách thực hiện tất cả các bài học.
- Học liệu điện tử: cung cấp miễn phí các tư liệu (hình ảnh, âm thanh, video, bài tập trắc nghiệm,...) để GV sử dụng trực tiếp hoặc đưa vào bài giảng điện tử.
- Bài giảng điện tử: cung cấp miễn phí các bài giảng Power Poin được soạn sẵn cho từng tiết học.

Địa chỉ tải các học liệu và bài giảng Power Point

Link	Mã QR
SGK ÂM NHẠC CẢNH DIỀU: DAY & HỌC Facebook	

[SGK Âm nhạc Cánh diều \(Đỗ Thanh Hiền\) - YouTube](#)

Phần thứ hai

BÀI SOẠN MINH HOẠ

Chủ đề 1: CHÀO NĂM HỌC MỚI

- Hát: *Ước mơ mùa khai trường*.
- Đọc nhạc: Luyện đọc gam Đô trưởng; *Bài đọc nhạc số 1*.
- Nhạc cụ: Thể hiện tiết tấu; Hoà tấu.
- Lí thuyết âm nhạc: Nhịp lấy đà.
- Thường thức âm nhạc: Một số thể loại ca khúc.
- Trải nghiệm và khám phá: Tạo ra 3 nét nhạc có nhịp lấy đà; Hát những câu có chủ đề về năm học mới với giai điệu tùy ý.

I. YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Hát đúng cao độ, trường độ, sắc thái và lời ca bài *Ước mơ mùa khai trường*; biết hát kết hợp gõ đệm, đánh nhịp hoặc vận động theo nhạc.
- Đọc nhạc đúng cao độ gam Đô trưởng; đọc đúng tên nốt, cao độ và trường độ *Bài đọc nhạc số 1*; biết đọc nhạc kết hợp gõ đệm theo phách hoặc đánh nhịp.
- Thể hiện đúng mẫu tiết tấu bằng nhạc cụ gõ và động tác cơ thể, biết ứng dụng đệm cho bài *Ước mơ mùa khai trường*; chơi được bài hoà tấu cùng các bạn.
- Nhận biết và thể hiện được nhịp lấy đà.
- Nhận biết và nêu được đặc điểm của các thể loại ca khúc: hành khúc; nghi lễ, nghi thức; trữ tình; hát ru.
- Biết vận dụng, sáng tạo âm nhạc thông qua các hoạt động trải nghiệm và khám phá.
- Có ý thức về nhiệm vụ học tập; luôn cố gắng vươn lên đạt kết quả tốt trong học tập.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- Đàn phím điện tử.
- Nhạc cụ gõ, nhạc cụ thể hiện giai điệu (recorder,...), nhạc cụ thể hiện hoà âm (kèn phím,...).
- File audio (hoặc video) nhạc đệm và hát mẫu bài *Ước mơ mùa khai trường*.
- Một số mẫu luyện tập gam Đô trưởng.
- Tư liệu minh hoạ nội dung: Một số thể loại ca khúc.

III. GỢI Ý VỀ PHƯƠNG PHÁP VÀ CÁCH TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC, HỌC TẬP

Tiết	Dự kiến kế hoạch dạy học
1	– Hát bài <i>Ước mơ mùa khai trường</i> – Nhịp lấy đà – Trải nghiệm và khám phá: Tạo ra 3 nét nhạc có nhịp lấy đà
2	– Một số thể loại ca khúc

	– Ôn tập bài hát <i>Ước mơ mùa khai trường</i> ; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát
3	– Luyện đọc gam Đô trưởng; <i>Bài đọc nhạc số 1</i> – Hoà tấu
4	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Ước mơ mùa khai trường</i> – Trải nghiệm và khám phá: Hát những câu có chủ đề về năm học mới với giai điệu tùy ý

TIẾT 1

• Hoạt động khởi động: GV lựa chọn một trong các hình thức: vận động theo nhạc, hát tập thể, trò chơi âm nhạc, đồ vui,...

1. Hát bài *Ước mơ mùa khai trường* (khoảng 32 – 34 phút)

– GV giới thiệu tên bài hát, tên tác giả và nội dung của bài hát. Tham khảo tư liệu dưới đây:

Mùa thu với bầu trời xanh trong vắt, nắng nhẹ trải sắc vàng trên những tán lá cũng là mùa khai trường – mùa dệt nên những ước mơ, khát vọng của tuổi học trò. Bài hát Ước mơ mùa khai trường thể hiện niềm hân hoan của tuổi thơ được tựu trường trong khung cảnh mùa thu tươi đẹp. Tác giả bài hát là nhạc sĩ Phạm Chính.

Thông tin dành cho GV: Nhạc sĩ Phạm Chính (tên đầy đủ Phạm Bá Chính) là Giám đốc Nhà hát Cải lương Hà Nội. Ông đã sáng tác một số ca khúc cho thiếu nhi như: *Ước mơ mùa khai trường, Bay lên những cánh diều ước mơ, Khúc ca chào mùa hè, Mùa hè thương nhớ, Sắc hương Hà Nội, ...* Bài hát *Ước mơ mùa khai trường* được tác giả sáng tác năm 2016 để hưởng ứng cuộc vận động sáng tác ca khúc cho thiếu nhi do Trung tâm Văn hoá Thành phố Hà Nội tổ chức. Năm học 2020-2021, bài hát đã được trao giải trong Cuộc thi “Sáng tác ca khúc về thầy cô và mái trường” do Bộ Giáo dục và Đào tạo phối hợp với Hội Nhạc sĩ Việt Nam tổ chức.

– GV cho HS nghe bài hát kết hợp với vận động cơ thể hoặc biểu lộ cảm xúc.
– GV hướng dẫn HS khởi động giọng hát.
– GV dạy HS hát từng câu, ghép nối các câu theo lối “móc xích”: câu hát 1 nối với câu hát 2; câu hát 3 nối với câu hát 4;...

+ Câu 1: <i>Bầu trời ... bình minh.</i>	}	Đoạn 1
+ Câu 2: <i>Từng bầy chim ... cây xanh.</i>		
+ Câu 3: <i>Gió hát ... khăn quàng,</i>		
+ Câu 4: <i>vui đùa ... lá bàng.</i>		
+ Câu 5: <i>Oi mùa thu ... khai trường.</i>	}	Đoạn 2
+ Câu 6: <i>Chào bạn thân ... năm học mới.</i>		
+ Câu 7: <i>Oi mùa thu ... ước vọng,</i>		
+ Câu 8: <i>từng đàn ... trời xanh.</i>		

- + Câu 9: *Ơi mùa thu ... học trò,*
- + Câu 10: *lời thầy cô ... tương lai.*
- GV lưu ý HS những tiếng hát có luyện và những tiếng hát ngân dài.
- GV hướng dẫn HS hát cả bài, kết hợp vỗ tay nhịp nhàng hoặc đánh nhịp; thể hiện sắc thái vui tươi, rộn ràng ở đoạn 1 và thiết tha, trong sáng ở đoạn 2.
- GV yêu cầu HS trình bày bài hát theo tổ, nhóm, cá nhân.

2. Nhịp lấy đà (khoảng 5 – 6 phút)

- GV dùng giọng hát hoặc nhạc cụ thể hiện các ví dụ minh họa về nhịp lấy đà.
- GV đặt các câu hỏi gợi mở để HS tự tìm hiểu, phát hiện kiến thức. Tham khảo các câu hỏi dưới đây:

*Nhịp $\frac{2}{4}$ (nhịp $\frac{3}{4}$) có mấy phách trong một ô nhịp? Ô nhịp bắt đầu bài hát *Xoè hoa* (bài hát *Bụi phấn*) có đủ số phách theo quy định hay không?...*

- GV nhận xét phần trả lời của HS và giới thiệu về nhịp lấy đà.
- GV yêu cầu HS kể tên những bài hát có nhịp lấy đà trong SGK *Âm nhạc 7*.

3. Trải nghiệm và khám phá: Tạo ra 3 nét nhạc có nhịp lấy đà (khoảng 4 – 5 phút)

- GV nêu yêu cầu rồi cho HS hoạt động theo nhóm.
- GV yêu cầu các nhóm (hoặc đại diện nhóm) báo cáo kết quả hoạt động.
- GV nhận xét và đưa ra đáp án. Tham khảo một vài đáp án dưới đây:

- Cuối tiết học, GV chốt lại yêu cầu của tiết học và nhận xét giờ học.

TIẾT 2

- Hoạt động khởi động: GV lựa chọn một trong các hình thức: vận động theo nhạc, hát tập thể, trò chơi âm nhạc, đồ vui,...

1. Một số thể loại ca khúc (khoảng 18 – 20 phút)

- GV cho HS nghe trích đoạn ca khúc ở một vài thể loại như: hành khúc; nghi lễ, nghi thức; trữ tình; hát ru.

- GV nêu một vài câu hỏi để HS thảo luận nhóm. Tham khảo các câu hỏi dưới đây:

Ca khúc là tác phẩm âm nhạc được thể hiện bằng giọng hát hay bằng nhạc cụ? Ca khúc được chia thành những thể loại nào? Mỗi thể loại có đặc điểm gì? Kể tên một vài bài hát thuộc từng thể loại.

- GV nhận xét phần trả lời của HS và giới thiệu:

Ca khúc là những bài hát có cấu trúc ngắn gọn và giai điệu hoàn chỉnh. Ca khúc được phân chia thành nhiều thể loại khác nhau dựa vào nội dung, tính chất âm nhạc, hoặc căn

cứ vào phương thức trình diễn, hoàn cảnh sử dụng, ... Có thể kể tới một số thể loại ca khúc như:

+ Ca khúc hành khúc là những bài hát có tính chất khoẻ khoắn, thúc giục, tiết tấu phù hợp cho đoàn người đi đều bước. Cấu trúc các bài hành khúc thường rõ ràng, mạch lạc, vuông vắn. Giai điệu các bài hành khúc thường được dàn nhạc kèn diễn tấu trong các cuộc diễu binh, diễu hành, ... Ví dụ: Hành quân xa (Đỗ Nhuận), Hành khúc Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh (Phong Nhã),...

+ Ca khúc nghi lễ, nghi thức là những bài hát chính thức dùng trong nghi lễ của một quốc gia, một dân tộc, một tổ chức đoàn thể, ... Những bài hát này thường có tính chất trang nghiêm, nội dung ca ngợi hoặc kêu gọi, hiệu triệu. Ví dụ: Tiến quân ca (Văn Cao), Thanh niên làm theo lời Bác (Hoàng Hoà), Cùng nhau ta đi lên (Phong Nhã),...

+ Ca khúc trữ tình là những bài hát giàu tình cảm, có giai điệu mềm mại, uyển chuyển. Nội dung lời ca thường thể hiện tình yêu thiên nhiên, đất nước, con người, ... Ví dụ: Tình ca (Hoàng Việt), Việt Nam quê hương tôi (Đỗ Nhuận), Khi tóc thầy bạc trắng (Trần Đức),...

+ Ca khúc hát ru là những bài hát có âm điệu nhẹ nhàng, êm ái, tiết tấu nhịp nhàng, uyển chuyển. Lời ca trong các bài hát ru thường thể hiện tình cảm yêu thương của người mẹ đối với con. Ví dụ: Lời ru trên nường (Trần Hoàn – Nguyễn Khoa Điềm), Mẹ yêu con (Nguyễn Văn Tý), Ru con mùa đông (Đặng Hữu Phúc),...

Ngoài các thể loại ca khúc kể trên còn có nhiều dạng khác nữa như: ca khúc nghệ thuật; ca khúc ca ngợi lãnh tụ, anh hùng; ca khúc trong lao động; ca khúc hài hước, dí dỏm; ... Sự phân chia thể loại trong ca khúc cũng chỉ mang tính tương đối, có những bài vừa có tính chất của thể loại này, vừa có tích chất của thể loại khác, ...

– GV cho HS xem thêm một số video minh hoạ khác, hoặc yêu cầu HS trình diễn một vài ca khúc thuộc các thể loại khác nhau.

2. Ôn tập bài hát Ước mơ mùa khai trường; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát (khoảng 22 – 25 phút)

2.1. Ôn tập bài hát Ước mơ mùa khai trường

– GV cho HS nghe lại bài hát, kết hợp vỗ tay nhịp nhàng.

– GV mở nhạc đệm và chỉ huy cho HS hát một đến hai lần; chú ý thể hiện nhịp điệu rộn ràng ở đoạn 1 và tình cảm thiết tha, trong sáng ở đoạn 2. GV sửa những chỗ HS hát sai (nếu có).

– GV hướng dẫn HS luyện tập biểu diễn bài hát. Tham khảo 2 hình thức trình bày bài hát dưới đây:

Hát đối đáp ở đoạn 1

Đoạn 1: Nhóm 1: *Bầu trời ... cây xanh.*

Nhóm 2: *Gió hát ... lá bàng.*

Đoạn 2: Hai nhóm cùng hát: *Ơi mùa thu ... tới tương lai.*

Hát đối đáp ở đoạn 2

Đoạn 1: Hai nhóm cùng hát: *Bầu trời ... lá bàng.*

Đoạn 2: Nhóm 1: *Ơi mùa thu ... năm học mới.*

Nhóm 2: *Ơi mùa thu ... bầu trời xanh.*

Hai nhóm cùng hát: *Ơi mùa thu ... tới tương lai.*

– GV yêu cầu HS luyện tập rồi trình bày bài hát theo tổ, nhóm, cặp.

2.2. Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát

- a) Thể hiện tiết tấu bằng nhạc cụ gõ và động tác cơ thể
 – GV yêu cầu HS vỗ tay theo 2 mẫu tiết tấu:
 Mẫu 1: | đen chấm đôi – đơn | đen – lặng | đen chấm đôi – đơn | đen – lặng |
 Mẫu 2: | đen – đen | đen – lặng | đen – đen | đen – lặng |
 – GV làm mẫu rồi yêu cầu các nhóm luyện tập với trống nhỏ. Chú ý thể hiện đúng cách gõ vào tang trống để tạo ra âm “cắc” và gõ vào mặt trống để tạo ra âm “tùng”.
 – GV làm mẫu rồi yêu cầu các nhóm luyện tập với động tác cơ thể.
- b) Ứng dụng đệm cho bài hát *Ước mơ mùa khai trường*
 – GV đệm mẫu các câu hát đầu tiên của đoạn 1 và đoạn 2 rồi yêu cầu HS luyện tập đệm cho 2 đoạn của bài hát.

Đoạn 1

Đoạn 2

- GV yêu cầu HS trình diễn theo nhóm, cặp, cá nhân (có thể vừa hát, vừa gõ đệm hoặc một nhóm hát, một nhóm gõ đệm,...).
- Cuối tiết học, GV chốt lại yêu cầu của tiết học và nhận xét giờ học.

TIẾT 3

- Hoạt động khởi động: GV lựa chọn một trong các hình thức: vận động theo nhạc, hát tập thể, trò chơi âm nhạc, đồ vui,...

1. Luyện đọc gam Đô trưởng; Bài đọc nhạc số 1 (khoảng 20 – 22 phút)

1.1. Luyện đọc gam Đô trưởng

- GV sử dụng đàn lấy cao độ chuẩn rồi hướng dẫn HS đọc gam Đô trưởng đi lên và đi xuống theo các mẫu âm khác nhau. Tham khảo các mẫu âm dưới đây:

1.2. Bài đọc nhạc số 1

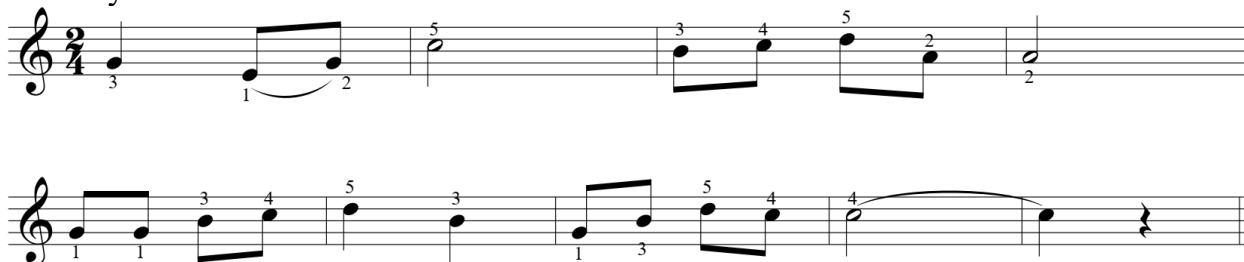
- GV giới thiệu *Bài đọc nhạc số 1*.
- GV hướng dẫn HS tìm hiểu *Bài đọc nhạc số 1*: Có những cao độ và trường độ nào? Có mấy nét nhạc? Nốt nhạc kết thúc cần ngân dài mấy phách?
- GV hướng dẫn HS luyện tập tiết tấu:

- GV hướng dẫn HS đọc từng nét nhạc kết hợp gõ phách, sau đó ghép nối các nét nhạc với nhau (bài đọc nhạc có 2 nét nhạc: $4n + 5n$).
- GV hướng dẫn HS đọc nhạc kết hợp đánh nhịp.
- GV yêu cầu HS trình bày bài đọc nhạc theo tổ, nhóm, cặp, cá nhân.

2. Hoà tấu (khoảng 21 – 23 phút)

- GV yêu cầu HS tự tìm hiểu bài hoà tấu và các ngón bấm để chơi phần bè của mình.
- GV chơi mẫu từng bè nhạc cụ (giai điệu, hoà âm, gõ đệm).
- GV hướng dẫn ngón bấm, cách chơi cho từng bè rồi yêu cầu HS tập chơi từng nét nhạc, sau đó ghép nối các nét nhạc với nhau. Tham khảo gợi ý ngón bấm cho kèn phím dưới đây:

- GV yêu cầu từng bè trình diễn phần bè của mình.
- GV hướng dẫn các bè ghép với nhau từng nét nhạc.
- GV yêu cầu HS luyện tập rồi trình diễn bài hoà tấu theo tổ, nhóm.
- * **Lưu ý:** Trường nào chưa có điều kiện dạy nhạc cụ thể hiện giai điệu có thể lựa chọn các hoạt động dưới đây để thay thế:
 - + Dùng đọc nhạc thay thế cho nhạc cụ thể hiện giai điệu khi luyện tập bài hoà tấu.
 - + Sáng tạo thêm các mẫu gõ đệm cho bài hát: dùng các loại nhạc cụ gõ khác nhau; đa dạng động tác cơ thể; gõ bằng các vật dụng như cốc, bút, vỗ tay lên mặt bàn,...
 - + Tăng cường hoạt động gõ đệm khi nghe nhạc.
 - + Tăng cường hoạt động trải nghiệm và khám phá.
- Cuối tiết học, GV chốt lại yêu cầu của tiết học và nhận xét giờ học.

TIẾT 4

- Hoạt động khởi động: GV lựa chọn một trong các hình thức: vận động theo nhạc, hát tập thể, trò chơi âm nhạc, đồ vui,...

1. Ôn tập bài hoà tấu (khoảng 15 – 17 phút)

- GV yêu cầu HS ôn luyện các bè theo nhóm hoặc cá nhân.

– GV yêu cầu từng bè trình diễn phần bè của mình. GV sửa những chỗ HS chơi nhạc cụ chưa đúng (nếu có).

– GV yêu cầu các bè hoà tấu cùng nhau.

– GV yêu cầu HS luân chuyển tập chơi các bè khác nhau (bài tập mở, có thể không thực hiện).

– GV yêu cầu HS trình diễn bài hoà tấu theo tổ, nhóm.

2. Ôn tập bài hát *Ước mơ mùa khai trường* (khoảng 17 – 18 phút)

– GV mở nhạc đệm và chỉ huy cho HS hát một đến hai lần; chú ý thể hiện sắc thái vui tươi, rộn ràng ở đoạn 1 và thiết tha, trong sáng ở đoạn 2. GV sửa những chỗ HS hát sai (nếu có).

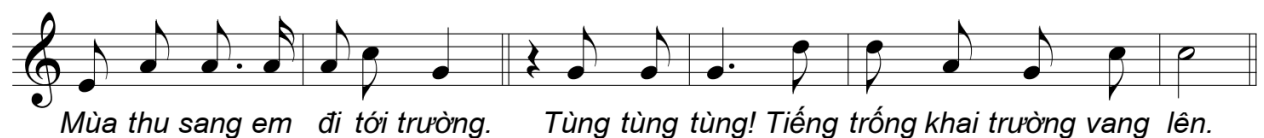
– GV yêu cầu các nhóm ôn luyện theo các hình thức: hát đối đáp; hát kết hợp gõ đệm bằng trống con hoặc bằng động tác cơ thể.

– GV yêu cầu các nhóm biểu diễn bài hát với các hình thức khác nhau: hát đối đáp; hát kết hợp gõ đệm; hát kết hợp vận động;...

– GV yêu cầu HS sáng tạo các động tác cơ thể (khác mẫu trong SGK) để đệm cho bài hát (bài tập mở, có thể không thực hiện).

3. Trải nghiệm và khám phá: Hát những câu có chủ đề về năm học mới với giai điệu tuỳ ý (khoảng 8 – 10 phút)

– GV nêu yêu cầu và làm mẫu một câu, sau đó cho HS hoạt động theo nhóm. Tham khảo một số mẫu dưới đây:

– GV yêu cầu các nhóm (hoặc đại diện nhóm) báo cáo kết quả hoạt động.

- Cuối tiết học, GV chốt lại yêu cầu của Chủ đề 1 và nhận xét giờ học.

Phần thứ ba

THỰC HÀNH MỘT SỐ NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC

1. Hát kết hợp gõ đệm bằng nhạc cụ gõ và động tác cơ thể

Chủ đề	Bài hát	Nhạc cụ gõ (Động tác cơ thể)
Chủ đề 1	<i>Ước mơ mùa khai trường</i> (trang 4)	Trống nhỏ (trang 5)
Chủ đề 2	<i>Đi cấy</i> (trang 10)	Song loan + Trống nhỏ (trang 12)
Chủ đề 3	<i>Bài học đầu tiên</i> (trang 17)	Song loan + Maracas (trang 20)
Chủ đề 4	<i>Điều em muốn</i> (trang 25)	Trống nhỏ (trang 27)
Chủ đề 5	<i>Mùa xuân</i> (trang 31)	Thanh phách + Trống nhỏ (trang 34)
Chủ đề 6	<i>Lời ru của mẹ</i> (trang 39)	Maracas + Triangle (trang 42)
Chủ đề 7	<i>Nổi trống lên các bạn ơi!</i> (trang 46)	Trống nhỏ (trang 49)

Chủ đề 8	<i>Vui kéo lưới</i> (trang 53)	Maracas + Song loan (trang 55)
----------	--------------------------------	--------------------------------

* Nội dung cần chú ý luyện tập:

– Các bài hát không có trong SGK cũ (Chủ đề 1, Chủ đề 3, Chủ đề 4, Chủ đề 5, Chủ đề 6).

– Các bài hát có trong SGK cũ nhưng giai điệu hoặc lời ca có sự thay đổi (Chủ đề 2, Chủ đề 8).

– Bài hát có bè (Chủ đề 7).

2. Nghe nhạc

GV không nên cho HS nghe nhạc một cách thụ động mà cần hướng dẫn các em hoà nhập, cảm thụ âm nhạc một cách tích cực thông qua các hoạt động như: vận động cơ thể, gõ đệm, tưởng tượng và sáng tạo,...

3. Đọc nhạc

Chủ đề	Đọc nhạc
Chủ đề 1	Luyện đọc gam Đô trưởng; <i>Bài đọc nhạc số 1</i> (trang 5)
Chủ đề 2	Luyện đọc gam theo mẫu; <i>Bài đọc nhạc số 2</i> (trang 12)
Chủ đề 3	Luyện đọc quãng theo mẫu; <i>Bài đọc nhạc số 3</i> (trang 19)
Chủ đề 4	<i>Bài đọc nhạc số 4</i> (trang 26)
Chủ đề 5	Luyện đọc quãng theo mẫu; <i>Bài đọc nhạc số 5</i> (trang 33)
Chủ đề 6	Luyện đọc gam theo mẫu; <i>Bài đọc nhạc số 6</i> (trang 41 & 42)
Chủ đề 7	Luyện đọc quãng theo mẫu; <i>Bài đọc nhạc số 7</i> (trang 47)
Chủ đề 8	<i>Bài đọc nhạc số 8</i> (trang 55)

*Nội dung cần chú ý luyện tập:

– Đọc nhạc có bè (*Bài đọc nhạc số 6, Bài đọc nhạc số 8*).

– 6 bài luyện tập cơ bản: Luyện đọc gam và luyện đọc quãng theo mẫu.

4. Nhạc cụ

Chủ đề	Hoà tấu nhạc cụ
Chủ đề 1	Bè giai điệu + Bè hoà âm + Trống nhỏ (trang 6)
Chủ đề 2	Bè giai điệu + Bè hoà âm + Trống nhỏ + Song loan (trang 13)
Chủ đề 3	Bè giai điệu + Bè hoà âm + Maracas + Song loan (trang 20)
Chủ đề 4	Bè giai điệu + Bè hoà âm + Trống nhỏ (trang 27)
Chủ đề 5	Bè giai điệu + Bè hoà âm + Thanh Phách + Trống nhỏ (trang 34)
Chủ đề 6	Bè giai điệu + Maracas + Triangle (trang 43)
Chủ đề 7	Bè giai điệu + Bè hoà âm + Tambourine (trang 49)
Chủ đề 8	Bè giai điệu 1 + Bè giai điệu 2 + Bè hoà âm (trang 56)

5. Lí thuyết âm nhạc

GV chú ý cho HS tiếp cận âm thanh trước khi học kí hiệu âm nhạc, tiếp cận lí thuyết thông qua trải nghiệm thực hành; sử dụng các câu hỏi gợi mở để hướng dẫn HS vận dụng

những kiến thức đã biết khi tìm hiểu, khám phá những kiến thức mới; tránh việc khai thác sâu hoặc mở rộng kiến thức.

6. Thường thức âm nhạc

GV chú ý tăng cường cho HS nghe các ví dụ minh họa; các kiến thức cần ngắn gọn, súc tích, phù hợp trình độ nhận thức của HS, giúp các em dễ dàng ghi nhớ bài học; sử dụng các câu hỏi gợi mở để giúp HS tự khám phá kiến thức.

7. Trải nghiệm và khám phá

Chủ đề	Hoạt động TN & KP
Chủ đề 1	Tạo ra 3 nét nhạc có nhịp lấy đà; Hát những câu có chủ đề về năm học mới với giai điệu tùy ý (trang 8)
Chủ đề 2	Tìm những câu thơ lục bát được dùng để phát triển thành lời ca của bài Hát chèo thuyền; Xác định âm hưởng dân ca của một nét nhạc (trang 15)
Chủ đề 3	Hát với sự thay đổi vị trí đặt dấu miền nhịp; Tạo ra 4 ô nhịp $\frac{3}{4}$ rồi thể hiện các ô nhịp đó (trang 23)
Chủ đề 4	Thể hiện mẫu tiết tấu theo sơ đồ động tác cơ thể; Thể hiện mẫu tiết tấu bằng một số đồ vật đã qua sử dụng (trang 29)
Chủ đề 5	Sử dụng dấu nhắc lại và khung thay đổi để chép nhạc; Thể hiện bài tập tiết tấu bằng các động tác cơ thể (trang 37)
Chủ đề 6	Hát theo cách riêng của mình; Tạo ra 4 ô nhịp $\frac{2}{4}$ rồi thể hiện các ô nhịp đó (trang 44)
Chủ đề 7	Hát với những nhịp độ khác nhau; Thể hiện mẫu tiết tấu bằng một số đồ vật đã qua sử dụng (trang 51)
Chủ đề 8	Hát bè tri túc; Hát theo cách riêng của mình (trang 57)

*Nội dung cần chú ý luyện tập:

- Thực hành cả 2 hoạt động (Chủ đề 1, Chủ đề 2, Chủ đề 3, Chủ đề 4, Chủ đề 8).
- Thực hành hoạt động 2 (Chủ đề 5, Chủ đề 7).